

Beslutningsforslag nr. B 76. Fremsat den 13. januar 1999 af Tove Videbæk (KRF), Flemming Kofod-Svendsen (KRF), Ole M. Nielsen (KRF) og Jann Sjursen (KRF)

Forslag til folketingsbeslutning

om økonomisk støtte til forældre, der selv passer deres børn

Folketinget opfordrer regeringen til at fremsætte lovforslag om en skattefri økonomisk ydelse til børnefamilier med børn under 3 år, der helt eller delvist fravælger fuldtidsarbejde for at være mere sammen med deres børn. Lovforslaget skal indeholde følgende elementer:

1. Til familier, hvor den ene af forældrene ikke er tilknyttet arbejdsmarkedet, udgør ydelsen 2500 kr. om måneden pr. barn.
Familier, hvor den ene forælder har en arbejdstid på 1 til 16 timer om ugen, modtager 1875 kr. pr. barn om måneden. Familier, hvor den ene forælder har en arbejdstid på 17 til 27 timer om ugen, ydes et beløb på 1250 kr. pr. barn om måneden.
2. Forældre, der har en samlet husstandsindkomst på 180.000 kr. om året og derunder, modtager et tillæg på 500 kr. pr. barn om måneden.
3. Det er en betingelse for at modtage ydelsen, at der ikke anvendes offentligt støttet dagpasning, eller at anvendelsen af offentligt støttet dagpasning står i forhold til forældrenes arbejdstid.
4. En familie må ikke modtage mere end 5.000 kr. om måneden i økonomisk støtte efter dette forslag.
5. Det er en betingelse for at modtage støtte, at ingen af forældrene modtager ydelse i forbindelse med barselorlov, børnepasningsorlov eller sabbatorlov.
6. Det er en betingelse for at modtage støtte, at den forælder, der vælger at passe barnet, ikke modtager arbejdsløshedsdagpenge, kontanthjælp, førtidspension, ydelse vedrørende uddannelsesorlov, statens uddannelsesstøtte eller lignende overførselsindkomster.
7. Bør barnet ikke sammen med begge forældre, ligestilles følgende personer med den ene forælder:
  - a) Ægtefællen til den ene af forældrene.
  - b) En person, der har fået forældremyndigheden over barnet, men som ikke samtidig er forælder til barnet.
8. Støtten ydes til forældre med børn under 3 år med virkning fra den 1. januar 2000.

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Hensigten med dette beslutningsforslag, der tager udgangspunkt i tilsvarende ordninger gennemført i Finland og Norge, er at give familier bedre mulighed for at vælge selv at passe deres yngste børn. Familier, der helt eller delvist passer egne børn, skal kunne få et tilskud, som delvist svarer til det tilskud, der ydes til offentlig børnepasning.

Undersøgelser fra Socialforskningsinstituttet viser, at danske småbørnsfamiliers arbejdstid er steget fra gennemsnitlig 75 timer om ugen i 1990-1991 til 78 timer om ugen i 1996. Undersøgelser viser endvidere, at 83 pct. af mødre med småbørn mener, at det ville være ideelt, hvis en eller begge forældre arbejdede på deltid. Forslagsstillerne finder, at forældre med dette forslag får økonomisk mulighed for at vælge deltidsarbejde og dermed mere tid sammen med deres børn.

Forslagsstillerne mener, at børn har et stort behov for at være sammen med forældrene. Samfundets pasningsordninger bør indrettes, så de giver mulighed for, at forældrene kan få mere tid sammen med deres børn.

En væsentlig del af de offentlige tilskud til børnefamilierne gives som tilskud til offentlig dagpasning. Forslagsstillerne finder det paradoksalt, at forældre kan få tilskud til at lade andre passe deres børn, mens de ikke kan få tilskud til at passe egne børn. Kommunerne kan således via den såkaldte fritvalg-ordning give et tilskud på maksimalt 85 pct. af det billigste dagtilbud til privat børnepasning.

Forslagsstillerne mener, at forældre, der vælger helt eller delvist at passe egne børn, skal have økonomisk mulighed herfor. Denne gruppe er hidtil ikke i fornødent omfang blevet tilgodeset.

Personer på arbejdsmarkedet har mulighed for at vælge børnepasningsorlov, men en nedsættelse af satsen fra 80 pct. til 60 pct. af den maksimale dagpenge-sats og et fald i kommunernes anvendelse af supplerende tilskud til ordningen har begrænset anvendelsen af ordningen voldsomt.

Forslagsstillerne har valgt at lade det gennemsnitlige kommunale tilskud til frit valg af dagpasning fra

1997 være udgangspunktet for fastlæggelse af niveauet for ydelsen til forældre, der selv vælger at passe deres børn på fuld tid.

Beslutningsforslaget indgår i en samlet pakke tillige bestående af beslutningsforslag nr. B 75 om fleksibel børnepasning og beslutningsforslag nr. B 77 om ret til deltid for forældre.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Det anslås, at ordningen vil koste omkring 500 mio. kr. Modellen kan f.eks. delvist finansieres ved at forhøje maksimum for forældrebetaling til daginstitutioner fra 30 pct. til 35 pct. Denne ændring ventes at give et provenu på omkring 400 mio. kr. Alternativt kan det overvejes at forøge indkomstgradueringen af institutionstaksterne, således at mere velstående forældre betaler en større andel af de faktiske omkostninger til dagpasning. Forslagsstillerne er åbne over for andre finansieringsmuligheder. I det omfang der er ventelister på dagpasning i kommunerne, kan kommunerne spare penge ved gennemførelse af ordningen. Forslagsstillerne er endvidere af den opfattelse, at der kan være positive afledte effekter af forslaget for sundheds- og socialvæsenet.

Staten bør finansiere ordningen i etableringsfasen, hvorefter finansieringen overgår til kommunerne.

Bemærkninger til forslagens enkelte punkter

Ad 1)

Det er det enkelte barn, som udløser ydelsen i forhold til barnets anvendelse af offentlig dagpasning. Kun forældre, der har barnet hos sig, kan modtage ydelsen. Ydelsesmodtageren skal til enhver tid kunne dokumentere omfanget af eventuel arbejdstid ved lønsedler eller lignende - eventuelt med en erklæring på tro og love. Formuleringen udelukker ikke, at begge forældre kan gå ind i ordningen samtidigt. Det er en betingelse for at modtage ydelsen, at forældrenes samlede arbejdstid reduceres med mindst 10 timer om ugen i forhold til fuld tid.

Ad 2)

Familier med lave indkomster, herunder enlige forældre, har behov for gunstigere økonomiske vilkår end andre børnefamilier for at kunne benytte ordningen. Forældrene skal ved ansøgning om supplerende ydelse afgive en erklæring og skal give underretning, hvis betingelsen for at opnå ydelsen bortfalder eller ikke opfyldes. Som basis for husstandsindkomst anvendes den samlede personlige indkomst med tillæg af positiv nettokapitalindkomst.

Ad 3)

Hensigten med forslaget er, at børn får mere tid sammen med deres forældre. Forslaget har endvidere til formål at reducere ventelister i daginstitutioner. For den person eller det forældrepar, der passer barnet, må

der derfor indføres regler, som sikrer, at brug af offentlig dagpasning reduceres svarende til nedsættelsen i arbejdstiden i forhold til fuld arbejdstid.

Ad 4)

Bestemmelsen har til hensigt at sikre balance mellem niveauet for ydelsen i forhold til øvrige offentlige ydelser.

Ad 7)

I de tilfælde, hvor barnet ikke har begge sine forældre hos sig, kan det ofte være til gavn for barnet, at ægtefællen til en af forældrene eller en forældremyndighedsindehaver kan modtage ydelsen og derved få tid til at give barnet omsorg i forældrenes sted.

Skriftlig fremsættelse

Tove Videbæk (KRF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om økonomisk støtte til forældre, der selv passer deres børn.

(Beslutningsforslag nr. B 76).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.